

Авторський колектив:

Армаш Надія Олексіївна – доктор юридичних наук, доцент, заступник директора Центру судової експертизи та експертних досліджень ДП «Інформаційні судові системи» Державної судової адміністрації;

Золотарьова Марія Карлівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового регулювання економіки Криворізького економічного інституту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», адвокат;

Іванов Ігор Євгенович – кандидат технічних наук, кандидат юридичних наук, президент асоціації «Запоріжоблавтотранс»;

Ігонін Руслан Владиславович – доктор юридичних наук, доцент, керівник Департаменту з питань запобігання політичній корупції Національного агентства з питань запобігання корупції;

Ляшко Олександр Олександрович – кандидат юридичних наук, директор навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Калянов Дмитро Петрович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Коломоєць Олександр Дмитрович – кандидат юридичних наук, доцент, старший інспектор-черговий чергової частини УОАЗОР ГУНП в Кіровоградській області;

Кондратенко Віталій Миколайович – доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка;

Копотун Ігор Миколайович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права та правосуддя Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Петков Сергій Валерійович – доктор юридичних наук, професор, директор Департаменту регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Скакун Юлія Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент, перший проректор Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Соболь Євген Юрійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права факультету історії та права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка;

Стародубов Ігор Вадимович – кандидат юридичних наук, судовий експерт, патентний повірений, директор Центру судової експертизи та експертних досліджень ДП «Інформаційні судові системи» Державної судової адміністрації;

Стеценко Валентина Юрївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Теремецький Владислав Іванович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права і процесу Тернопільського національного економічного університету;

Чубенко Антон Григорович – доктор юридичних наук, професор, директор Академії фінансового моніторингу;

Шатрава Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем забезпечення діяльності поліції Харківського національного університету внутрішніх справ;

Шопіна Ірина Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ.

ВСТУП

Делікт (від лат. *delictum* – правопорушення, провина, проступок) – протиправна поведінка, правопорушення, тобто незаконна дія, проступок або злочин, іншими словами вчинення дії, що суперечить закону і завдає шкоди суспільству, державі або особі. Таке правопорушення є підставою для притягнення правопорушника до юридичної відповідальності – відповідальності, передбаченої законом.

Деліктологія (теорія відповідальності, *delictology*) – наука про правопорушення (делікт), складова частина загальної теорії права (закарбовані в аксіомах практичні надбання). На відміну від кримінального права, адміністративного права та дисциплінарного права, які досліджують види правопорушень під власним кутом зору, деліктологія вивчає явище «правопорушення» в цілому. Дослідження правопорушення як соціальноправового явища та пов'язаних із ним правовідносин і є предметом деліктології.

У римському праві під деліктом (правопорушенням) малось на увазі заподіяння шкоди іншій особі, її сім'ї або майну, порушення правового припису або заборони. Наслідком учинення делікту була відповідальність, що наставала за наявності таких умов: дієздатність правопорушника, вина, здійснення правопорушення. Деліктні зобов'язання відомі ще як позадоговірні. Тобто, протиправні дії, які призводять до юридичних наслідків і які не пов'язані з порушенням договору (контракту).

Особа, яка має право вчиняти дії, що мають юридичні наслідки (правочини) – дієздатна особа. Особа, яка несе відповідальність за свої протиправні дії (правопорушення) – деліктоздатна особа. Того, хто заподіює шкоду, називають делінквентом. Того, кому шкоду заподіяно, – потерпілим. Деліктоздатна особа – особа, яка може нести відповідальність за протиправну поведінку, яка виражається у скоєнні проступків, або злочинів.

Всебічне дослідження проблемних питань деліктології – основа створення ефективного і справедливого законодавства.

Зміст

Вступ	5
1. Делікт: питання поділу правопорушення на злочини і проступки	6
2. Розмежування злочину і проступку під час реформування національного законодавства	10
3 Законодавство про відповідальність у сфері публічної служби	19
4. Новела «кримінальні проступки» в українському законодавстві	22
Кодекс України про адміністративні правопорушення: науково-практичний коментар до I Розділу	30
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	30
Глава 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	30
Розділ II АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	47
I. Загальна частина	47
Глава 2 АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	47
Глава 3 АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ	73
Глава 4 НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ	96